

Izvor: www.novilist.hr

U inozemnom, uostalom kao i u domaćem žutom tisku nema se Bog zna što pametnog za pročitati, ali gdje kad se teško othrvati naslovu koji govori o poznatima i slavnima. U žarištu zanimanja domaćih televizijskih, a time i tiskanih tabloidnih rubrika nedavno su se našle dvije pjevačice – Severina Vučković i Nina Badrić.

Imena dviju popularnih interpretatorica zabavne ili polu-zabavne glazbe završila su u naslovima zarad jednog te istog razloga – ostale su same. Umjesto o neviđenoj sreći Severine Vučković i Milana Popovića u izvanbračnoj zajednici i uživanju Nine Badrić i Bernarda Krasnića u obnovljenom, drugom braku, počelo se iznenada naveliko govoriti o njihovim tužnim samačkim životima. Bez Milana i Bernarda, je li, ostale su Severina i Nina i, ako je vjerovati onome što piše u tom istom žutom tisku, novih momaka zasad nema na vidiku.

S obzirom na to da slava i novac još uvijek ne mogu riješiti sve probleme, tako se vjerojatno i ove dvije hrvatske estradne dive s nelagodom suočavaju s razno-raznim istraživanjima koje samcima, pa tako i njima, predviđaju crnu sudbinu. Naime, samci navodno imaju do 80 posto veći rizik za razvoj depresije u usporedbi s ljudima koji žive u obiteljima. Tako je barem pokazalo finsko istraživanje koje je tijekom osam godina pratilo potrošnju antidepresiva kod 3.500 osoba.

SRETNJI U BRAKU

A ima li doista istine u tvrdnji da su samci manje sretni od onih koji žive u bračnoj zajednici, pitamo Maju Vučić, bivšu članicu grupe Divas, a danas psihološku savjetnicu čiji je privatni život, poput njezinih kolegica s estrade, često bio u tabloidnim rubrikama.

– Prije svega, trebamo razlikovati one koji su odlučili biti samci svojim izborom i one samce koji

trenutno nemaju partnera. Kod onih koji su postali samci svojim izborom postoje razlike kod muškaraca i žena. Općenito, kod visoko obrazovanih, s prestižnim i dobro plaćenim poslom ne nalaze se razlike u zadovoljstvu životom od onih koji su u braku ili vezi. Razlike se nalaze u stupnju osjećaja usamljenosti. Žene imaju češće bolje razvijenu socijalnu mrežu i bliske emocionalne veze s prijateljicama ili rodbinom za razliku od muškaraca pa se kao samci osjećaju zadovoljnije od muškaraca. Ako muškarac ima barem jednu osobu s kojom je emocionalno vezan i kojoj se može povjeriti, osjećaj usamljenosti će biti manji, smatra Maja Vučić.

U pravilu, oni koji su samci svojim izborom osjećat će se, dodaje psihološka savjetnica, zadovoljnije od onih koji ne uspijevaju naći odgovarajućeg partnera, a željeli bi to.

– Ja se ne osjećam kao netko tko je sam, iako trenutno nisam u vezi. Živim sa svojim djetetom, koje je beskrajno zanimljiva osoba, radim zanimljiv i dobar posao, imam bogati društveni život i nekoliko pravih prijateljica. Za sebe mogu reći da sam sretna osoba. Zadovoljna sam sobom i svojim načinom života. Dapače, što sam zrelija to sam sretnija, jer danas vidim bolje, slušam sebe, svoje potrebe i želje. Razina moje sreće ne može ovisiti o tome imam li ili nemam partnera. Moj budući partner može samo obogatiti moj život, priznaje Maja Vučić.

Ljiljana Kaliterna, voditeljica Centar za istraživanje kvalitete življenja na Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar, kaže da istraživanja o povezanosti osobne sreće i bračnog statusa doista pokazuju da su oženjeni/udate sretniji od samaca, a samci su pak sretniji od rastavljenih i udovaca.

– To je nalaz koji se potvrdio u različitim kulturama, jedno je takvo istraživanje provedeno u 42 zemlje sa svih kontinenata na više od 150 tisuća ispitanika. Brojni su razlozi zašto je za sreću bolje biti u braku; brak nas oslobađa usamljenosti i zadovoljava našu osnovnu potrebu za socijalnim kontaktima, emocionalna podrška od bračnog partnera povećava naše samopouzdanje i čini nas otpornijima na dnevne stresove, a nije zanemariva ni činjenica da je financijski lakše živjeti u zajednici nego sam. Međutim, uvijek postoji međutim, pretpostavka za sretan život u braku je da su partneri zadovoljni svojim životom i jedno drugim. Jedno novije britansko istraživanje pokazalo je da su bračni partneri koji su bili nesretni u braku, znatno profitirali, tj. bili su sretniji nakon rastave. Tako da ne treba brzati sa zaključcima; velike populacijske studije pokazuju trend većeg zadovoljstva kod ljudi koji su u braku nego kod samaca, međutim to ne vrijedi za svakog pojedinca. Ima ljudi koji uživaju biti sami i bili bi nesretni da moraju živjeti u zajednici, objašnjava Ljiljana Kaliterna.

PREKID VEZE

Maja Vučić kaže da zbog sve veće ekonomske neovisnosti žene koje, još uvijek, obavljaju dva posla, onaj od kojeg žive i onaj domaćice, majke i kućanice, sve češće odlučuju na prekid loše veze, jer je izvor stresa koji im donosi loš odnos s partnerom pogubniji za njihovo psihičko zdravlje od samačkog života koji im neće donijeti stres, ali može izazvati osjećaj usamljenosti.

– Naravno, prekid veze je uvijek krajnje rješenje. Ljudi se ne slušaju, ne komuniciraju, partnere doživljavaju kao komade namještaja, a u vezu treba ulagati, kao i u dobra prijateljstva. Ako smo bez obzira na trud i posvećenost svakodnevno nesretni u vezama ili brakovima, mislim da je bolje prekinuti takvu vezu i dati sebi i svom partneru šansu za neki drugi, bolji život. Ljudi se više boje promjene i osjećaja da će nakon toga zauvijek ostati sami, ali život nam pokazuje da nam novi korak u životu otvori stotine novih vrata. Ono na što trebamo paziti je da ne uđemo opet na ista vrata, jer i ta prva smo sami izabrali. Drugim riječima, život je učenje i ako ništa iz neke neuspjele veze nismo naučili o sebi i mislimo da je onaj drugi kriv, opet ćemo ponoviti isto, objašnjava nam Vučić.

Premda nema pouzdanog podatka, procjenjuje se da je u Hrvatskoj sve više samaca. Sve češće barata se brojkom od 700 tisuća građana koji su se odlučili na samački život, što je relativno visok postotak. Isto je i u razvijenom svijetu. Ne tako davno moglo se pročitati predviđanje njemačkog publicista, koji sebe naziva futurologom, Matthiasa Horxa koji je ustvrdio da trend neudanih žena i neoženjenih muškaraca sve više zahvaća i Europu i Ameriku. Unatoč tomu, Maja Vučić se nada da broj samaca ipak neće rasti, odnosno da će se društvo mijenjati u smjeru da opet dođemo u balans po principu, osam sati spavanja, osam sati rada i osam sati slobodnog vremena.

– Nadam se da će prenapuhane vrijednosti materijalnih dobara doći na razumnu razinu i da će si svaki građanin ove zemlje svojim radom moći omogućiti barem prosječno dobar život. Nezadovoljstvo dolazi od nas samih, kad vidimo da nas društvo ne cijeni ni kao profesionalce ni kao ljude i da nas sustav često izrabljuje do krajnjih granica, po modelu "ako nećeš ti, ima tko hoće" i samopouzdanje drastično opada i pitamo se vrijedimo li mi kao ljudi uopće. Ako sebi ne vrijedimo, onda je logično pitati se možemo li vrijediti nekom drugom. Moj optimizam mi daje vjeru u to da će se broj časnih i poštenih ljudi na visokim pozicijama povećavati, jer ovakav način života i poslovanja nas vodi u provaliju. Dok god promatramo svijet iz mikro pozicije i vidimo sebe odvojeno od konteksta društva u kojem živimo, do tada ćemo sigurno u provaliju, kaže bivša Divasica.

SAMICE OBRAZOVANIJE

Futurolog Matthias Horx trend samovanja objašnjava činjenicom da je generacija rođena šezdesetih godina, zahvaljujući financijskoj neovisnosti, odbacila "ideologiju pater familiasa i žene kao društvenog ukrasa". Horx zaključuje da je svijet dobio novu populaciju – samac, što potvrđuje rezultatima zadnjeg popisa stanovništva u Italiji prema kojima u nama susjednoj zemlji živi oko devet milijuna samaca.

– Karijera i zadovoljstvo poslom su nam veliki izvor sreće pa oni koji su uspješni u poslu ne navode brak kao životni prioritet. U Hrvatskoj su istraživanja pokazala da se ljudi zbog socioekonomskog statusa kasnije upuštaju u duge veze ili brakove. Na uzorku u dobi između 35 i 44 godine pokazalo se da su samice češće obrazovanije od muškaraca i žive u urbanijim područjima, ali i dalje žive kod roditelja i nemaju djece. Zaista je teško planirati obiteljski život u stanu od roditelja i na račun roditelja, smatra Maja Vučić.

Ljiljana Kaliterna dodaje da je osnovni razlog trenda povećanja broja samaca – ekonomska neovisnost.

– Ne možete živjeti sami ako ne zarađujete. Nekad je bilo uobičajeno da ljudi žive u velikim obiteljskim zajednicama, gdje je samo manji broj članova zarađivao i osiguravao sve potrebno za ostale članove. U takvim uvjetima, ako se želite odvojiti opet morate naći nekoga tko će vam osigurati osnovna sredstva za život, tj. opet morate sklopiti nekakvu zajednicu. Danas većina muškaraca i žena radi, a osobito u europskim zemljama, pa nije nužno da žive u zajednici. Na to se nadovezuje i problem biranja partnera. Ako vam partner nije nužan sigurno ćete ga birati po drugim, vjerojatno višim i složenijim kriterijima, nego što biste ga birali da je u pitanju samo puko preživljavanje. Osim toga, mladi ljudi se školuju, trend je povećanja obrazovne razine stanovništva, pa se cijeli proces sklapanja zajednice i/ili braka produžio na kasne dvadesete ili početak tridesetih godina, a do tada ste već navikli živjeti sami, pa vam se baš i ne "žuri" u zajednicu. I sve to skupa dovodi do povećanja broja samaca, kaže nam Ljiljana Kaliterna, ali nije zagovornik raširene teze da današnji način života sve više otuđuje ljude, pa neki jednostavno ne uspijevaju pronaći svoju "srodnu dušu":

– Ne bih se baš složila da se otuđujemo, bar ne u Hrvatskoj, većina ljudi, osobito mladih, ima prijatelje, izlaze, druže se, šalju e-maileve, SMS-ove, drugim riječima koriste sva suvremena sredstva komunikacije da budu u kontaktu. Sklonija sam misliti da postajemo izbirljiviji zbog jednostavne činjenice da si to možemo priuštiti. "Srodnu dušu" tražimo ne zbog toga što nam

nije dobro, nego zato da nam bude bolje. A takve kriterije nije lako ispuniti, dodaje Kaliterna.

O ŽIVOTU SAMACA I/LI OBITELJI NEDOSTAJU ISTRAŽIVANJA

Nedostatak novije studije koja bi odgovorila na pitanje koliko je danas samaca u Hrvatskoj, dovelo je do

– Hrvatskoj treba puno sveobuhvatnih studija, a jedna bi svakako trebala uključiti i život samaca. Možemo

SVIJET BEZ OKVIRA

Slično promišlja i Ivan Lučić, autor internetske stranice kratkispoj.com. Kako se može naslutiti, Lučić putem svoje stranice povezuje ljude. Internet se tako pretvara u vrlo učinkoviti, kako se to danas moderno kaže, link, ili poveznicu, među ljudima.

– Ne bih se složio s tvrdnjom da nas suvremeni život otuđuje. Suprotno, on nam omogućava da proširimo "pool" u kojem ćemo pronaći "srodnu dušu". Zato potraga traje malo duže. Mislim da su ljudi nekad više bili otuđeni. Da, nekad smo se više družili sa susjedima i rođacima, ali danas se više družimo s prijateljima, s nepoznatim ljudima kako u lokalnoj sredini tako i globalnoj. Ljudi komuniciraju, putuju, idu na festivale, održavaju uspostavljene kontakte preko novih kanala komunikacije. Priča o otuđenosti je priča onih koji se nisu snašli u svijetu širokih okvira, da ne kažem u svijetu bez okvira, veli nam Ivan Lučić.

KVALITETA ŽIVOTA NE OVISI O BRAKU

Kratkispoj.com, ili "speed date", posebna je stranica u domaćem virtualnom prostoru. Njezina svrha je o

– Najčešće se radi o ljudima koji imaju preko 35 godina, koji su zaposleni, situirani, otvoreni i vrlo često

– Danas su ljudi svjesniji da brak nije nešto što se "mora", nego su spremni upražnjavati jednako kvalitete

S druge strane, Maja Vučić smatra da je kapitalizam potpuno poremetio društvene vrijednosti i da je potrebno hitno kolektivno kognitivno restrukturiranje.

– Danas se uspjeh mjeri s onim koliko imaš i što imaš. Ako si doktor znanosti, nemaš auto, plaćaš kredit sljedećih 25 godina, u ovom si društvu gubitnik. U ovakvom poretku, ako želimo kvalitetan život, imati prosječno dobar stan i auto, izaći barem jednom tjedno u kazalište ili u kino, hraniti se zdravo, moraš birati posao u kojem se možeš vertikalno penjati, na kojem ćeš prekovremeno raditi i za to ne biti plaćen i moliti Boga da ti ne daju otkaz. Drugim riječima, moraš živjeti da bi radio, umjesto da radiš kako bi živio. Iz ovoga ne čudi što su ljudi prestravljeni od utrke sa samima sobom, pod stalnim stresom i u nemogućnosti doći u priliku upoznati nekoga, posvetiti mu vrijeme koje nemaš i obavijestiti ga da si u dugovima. U takvom stresu ne čudi što se partneri nalaze po principu zadovoljenja potrebe, a ne po principu srca. Da, to pitanje pronalaska "srodne duše" je sve češće pitanje i među mojim prijateljima. Čak i kad osoba nađe "srodnu dušu" potrebno je zajedno rasti s partnerom, ulagati ljubav i vrijeme, a vrijeme je ono što danas nemamo. Nemamo ni vrijeme za sebe, za svoja promišljanja i svoje užitke. Zato i ne čudi sve veći broj kontakata na društvenim mrežama, u nedostatku vremena i novca za izlaskom među ljude. U svom radu s ljudima sve češće nailazim na osobe koje su vrlo inertne kad su u pitanju njihovi životi i robuju formama i očekivanjima drugih pa tako često rade ono što drugi od njih očekuju. Neki dan sam razgovarala s klijentom koji danas ima već drugi brak i opet je nezadovoljan. Kad sam mu rekla da mi se čini da on nikoga zapravo nije volio i da su te žene same odlučile imati s njim brak i djecu i da su mu one bile u tom trenutku dovoljno interesantne da po inerciji nakon duge veze pristane na to, složio se sa mnom. Možda da je bio iskreniji sa samim sobom i da se nije bojao da će povrijediti tu drugu osobu svojim odlaskom, možda bi danas oboje bili u nekim sretnijim vezama. Najgore je misliti za drugoga, otkriva nam na kraju Maja Vučić.